

Aura

---

av *Carlos Fuentes*

Du heter Felipe Montero och är en ung akademiker med kunskaper i franska. Du lever ett torftigt liv som underbetald lärare i Mexiko City och längtar efter att tjäna snabba pengar så att du kan ägna dig åt det du egentligen är intresserad av – dina egna studier i historia. Du skulle vilja komma ifrån din medelmåttiga vardagstristess, men du företar dig inget särskilt. Varje dag sitter du på samma smutsiga kafé innan du går till ditt enformiga jobb.

Till den ödesdigra dagen då du läser tidningsannonserna. Den är som skriven just för dig. Som om någon som kände dig behövde dina kunskaper och egenskaper. Du blir nyfiken men också lite rädd.

En gammal änka vill att någon ska redigera hennes makes handskrivna memoarer så att de kan publiceras. Hennes man var en general som deltog på fransmännens sida då Napoleon III försökte erövra Mexiko på 1800-talet. För arbetet erbjuder änkan en ansevärd lön och du bestämmer dig för att ta chansen.

Du kommer fram till huset, som ligger i ett gammalt kolonialt kvarter. När du går innanför dörrarna är det som att träda in i en kuslig skuggvärld. Du känner dig förbryllad. Du tvekar och ber om att få arbeta hemma med manuskripten. Men den tärda och sängliggande fru Llorente är obeveklig. Hon vill inte bara ha dina kunskaper utan också äga din närvaro. Kanske också din kropp? ”Jag har inte mycket tid kvar”, viskar hon med skrovlig röst. Nej, det finns ingen återvändo. Du ska arbeta där, i hennes omedelbara (och motbjudande) närhet: instängd i ett hus utan lampor och utan fönster. Huset är så mörkt att du måste lära dig att ta dig fram som en blind, med hjälp av känseln. I detta mörker står tiden still. Du kan inte se klart, allt är suddigt och mossigt runt omkring. I hela din kropp förnimmer du något som inte är som det ska.

Ska du verkligen stanna? Är fru Llorente galen? Kan hon vara farlig? Du gör ett försök att finna dig i ditt öde och du tänker på pengarna som kan göra dig fri. Plötsligt upptäcker du att någon annan också bor i huset. Det är en vacker ung kvinna. Du skymtar Aura i de levande ljusens magiska belysning och med ens glömmer du att du ville därifrån. Hon är skön som en dröm men ogripbar som en hägring. Aura smeker dig med sin närvaro men hon är undflyende som en vindpust. Hennes gröna ögon förhäxar dig och från och med nu är du som förvandlad.

Varför upphör du att tänka logiskt? Du vill ha Aura. Men vill hon ha dig? Husets atmosfär kväver dig med sitt fuktiga dunkel och sina äckliga uråldriga föremål. Boningen är indränkt av en unken lukt av vattensjuka växter. Änkans kaniner äcklar dig och det dröjer inte länge förrän du upptäcker de första råttorna. Du hör katter som jamar smärtsamt och utdraget, som om någon misshandlade dem. Men finns det verkligen katter i huset? Du hör dem, men du kan inte se dem. Du blir ofrivilligt delaktig i det makabra händelseförloppet. Varför stannar du, är det verkligen på grund av pengarna?

Auras mystiska skönhet håller dig i ett magnetiskt grepp. Du känner en sjuklig åtrå som du varken kan eller vill bemästra. Har du verkligen ett eget val? Du är rastlös och halvt förskräckt. Är hon kanske inspärrad mot sin vilja? Har den tyranniska änkan Llorente kidnappat den sköna Aura och tvingat henne till ett liv i mörker? Ska du befria henne, rymma med din Aura till friheten, kärleken och ljuset? Men vill hon det? Du är inte säker, trots att hon viskar i ditt öra att du är ”hennes man”? Borde du inte lämna huset nu, nu, nu... innan det är för sent?

Frågorna är så många att din oro blir outhärdlig. Om det är sant att det finns en betjänt i huset, som änkan säger, varför är han aldrig närvarande? Varför härmar Aura den gamla kvinnans rörelser? Eller är det kanske tvärtom? Du kan inte förneka att det skrämmer dig! Lever den gamla kvinnan i nuet eller i det förflutna? När Aura går omkring och pinglar med en svart klocka, vem kallar hon egentligen till frukost och middag, de levande eller de döda? Finns det några döda i huset? Vad vill den gamla änkan och hur gammal är hon egentligen? När du läser sista buntan på generalens manuskript, kommer du äntligen i kontakt med den makabra sanningen som leder till upplösningen.

I denna kortroman möts det fiktiva och det verkliga. Carlos Fuentes skakar om den vanliga föreställningen om människans rationella natur. Tiden som begrepp löses upp och verkar inte längre vara linjär. Aura är präglad av en mörk erotik som oundvikligt leder till undergång. Omöjliga händelser bryter sakta in i det tillsynes ”normala” och vardagliga. Har författaren lyckats skapa en språklig stämning som gör att hans fantasifigurer känns levande?

Själv drabbas jag av deras rörelser, hemligheter och böjelser. Det finns både ande och kött i dem: fru Llorente, Aura och ”du” är högst verkliga samtidigt som ni liknar vandrande vålnader! Hur kan man förklara det? Vilka berättargrepp har författaren använt för att levandegöra denna historia om uråldrig kärlek och död? Aura berättas i duform, och man kan fråga sig: hade romanen känts annorlunda om den till exempel hade berättats i tredje person? Jag tror att Auras verkliga tema är ensamheten, den sinnliga besattheten och tidens obarmhärtiga gång. Idag är du ung och tänker inte på tiden, men klockan tickar och dagarna går och din kropp förändras och dina timmar på jorden blir snabbt till decennier och århundrade. Bakom fru Llorentes öde finns en enorm fåfänga, kanske människans omöjliga strävan att behålla sig evigt vacker och attraktiv och besegra tiden.

Carlos Fuentes (född 1928) är en skicklig författare med en omfattande produktion bakom sig. Fuentes tillhör den grupp latinamerikaner som tillsammans med Nobelpristagarna Gabriel García Marquez och Mario Vargas Llosa förnyade den spanskspråkiga litteraturen på 60- och 70-talet. Om man vill läsa andra böcker av Carlos Fuentes föreslår jag *Den gamle gringon*, som har filmatiserats med Jane Fonda i huvudrollen samt *Bränt vatten*, en novellsamling som utkom på svenska 1984.

Malmö i augusti 2009

René Vázquez Díaz.

© René Vázquez Díaz